

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

УДК: 37+316.61

О72 Освіта та соціалізація особистості // X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 22-23 квітня 2022 р.) 92 с.

Рецензенти:

Попков Василь Васильович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Халапсис Олексій Владиславович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» присвячено 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського і вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

розряду знань, які неможливо не довести, не спростувати. Труднощі з визначенням матерії неминуче сприяють розвитку матеріалістичного навчання, більше глибокому аналізу його основних понять і принципів.

Таким чином, матеріалізм і ідеалізм – протилежні філософські напрямки. Протягом всієї історії філософії вони ведуть складну, напружену й змістовну суперечку один з одним. Певним компромісом між ними можна вважати ДУАЛІЗМ – філософське вчення про існування двох незалежних початків: матеріального й духовного. Однак назвати його "третім напрямком" у філософії не можна. Дуалізм – лише різновид ідеалізму, оскільки він визнає незалежність свідомості від матерії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонова В. І., Скловський І. З. Гуманістичний контекст соціокультурного простору України. *Наукове пізнання: методологія та технологія*. Наук. журн. 2015. №2 (35). С. 12 -16.
2. Аксьонова В.І. Міжкультурна комунікація як атрибут соціокультурної життєдіяльності суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*: Зб. наук. пр. за ред. проф. Воронкової В.Г. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2011. Вип.45. С.128-141.
3. Атаманюк З.М. Український контекст свободи особистості як цінності сучасного українського суспільства. *Матеріали V Всеукраїнської інтернет-конференції 12-13 травня 2017 р. Освіта та соціалізація особистості*. Одеса, Запоріжжя: ДЗ «ПНПУ» - КПУ, 2017. С.12-13.
4. Борінштейн Є.Р. Соціокультурна толерантність у сучасному українському суспільстві. *Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання*. Одеса: ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського», 2016. С.13- 27.

Білоусова Кіра Олексіївна – аспірантка Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ПРИКЛАДНЕ БАЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ЛЮБОВІ

Любов, як основа буття людини є великою таємницею людства в усі часи його існування. Природа любові, її теоретичні та практичні аспекти досліджуються вченими та філософами від античних Сократівських часів, до сьогодення— часу розквіту філософської думки.

Феномен любові цікавив багатьох філософів різних часів. Наприклад, Платон у своєму діалозі «Бенкет» намагався дати пояснення любові. Любов, як одна із головних заповідей, розглядалася й у Новому завіті. Рене Декарт у своїй праці «Пристрасті душі» відносить любов до перших шести пристрастей, намагається дати наукове пояснення феномену любові.

Любов є основою внутрішньої злагоди особистості, її духовного «Я» як сукупності значимостей. Це вища форма реалізації ставлення до іншої людини. Любов відкриває неповторну унікальність Іншого, переносить «центр тяжіння» особистого буття на Іншого – кохану людину. Філософська характеристика любові є аналіз формальних, справжніх аспектів любові взагалі як людського вміння, як чогось незмінного, що завжди залишається однаковим у різних культурних формах і в різних історичних епохах. В історико-філософській традиції є кілька теорій різного характеру, які стараються пояснити, що це таке любов, і яка її роль в життєкожній людини та у сучасному світі.

Досить часто можна зустрітися із твердженням, що в Стародавньому світі любові не було, і цей феномен виникли тільки середні століття, оскільки любов — це інтимне, особистісне переживання, до якого свідомість людей у ту епоху ще не доросло. Однак це гіпотеза не може служити підставою для повного заперечення любові між чоловіком і жінкою в період Античності.

У стародавньому суспільстві, коли подання про особистість (її цінності, самостійності, незалежності) перебували в зародковому стані й індивід був розчинений у колективі як у єдиному цілому, де його дії й спонукання були підлеглі інтересам колективу, відповідно розумілася й любов. Міфологія як світогляд древніх розглядає любов не стільки як факт особистого життя, скільки як універсальний космічний процес, у якому людина бере участь, але не грає вирішальної ролі. У цьому плані дуже гостро вставало питання про те, як єдине по своєму походженню людство поляризується й виражається у двох статей — у чоловічому й жіночому. У багатьох древніх пам'ятниках підкреслюється єдина, незважаючи на фізіологічні відмінності, сутність людства.

У філософії древнього світу відчуваються міфологічні впливи і явне домінування натурфілософських ідей, пов'язаних зі спробами пізнання Всесвіту. Людина сприймається тільки як частина Космосу, а тому любов між чоловіком і жінкою не сприймається як глибоке інтимне почуття, переживання, властиве індивідові, тому що особистості не існує — вона розчинена у Всесвіті. А у зв'язку із цим і самою з розглядалося як космічне злиття двох протилежних полісів миру, яких необхідно для досягнення гармонії. За законами Всесвіту відбувалося й розмежування внутрішніх з, де чоловічий початок завжди був активним, а жіноче – пасивним [1, с. 451-452].

В епоху середньовіччя в суспільстві відбувається корінна зміна поглядів на основні життєві поняття, цінності, підвалини, що пов'язано із широким поширенням Християнства як світової релігії. Зародившись ще в 2-ой половині 1 ст. н.е. у провінціях Римської імперії, стає її панівною релігією, відповідаючи інтересам всіх верств населення.

Паралельно з осудом плотської любові у філософії пізнього середньовіччя все частіше й частіше зачіпається питання про високу любов між чоловіком і жінкою, що розглядається як даний Богом приклад безкорисливої любові, якому треба впливати в повсякденному житті. "Єднання людини з його коханим вище всякого єднання, так що цього ніхто не в змозі зрозуміти або зобразити яким-небудь образом," - з Кавасила. Візантійські "гуманісти" X-

XIII ст. намагалися досягти гармонії людини й земної любові. Крайностям естетики античного аскетизму вони протиставляють естетику еротизму, укладену в рамки християнської моральності. Усвідомивши любов чоловіка й жінки невід'ємною й прекрасною властивістю людської природи, філософи говорять про те, що вона гідна поваги, але лише під покривом цнотливості. Любов і краса повинні привести в остаточному підсумку до створення родини, що відповідало нормам середньовічної етики [2, с. 419-420].

В епоху Відродження тема любові процвітала в атмосфері загального, живого інтересу до всього земного і людського, звільняючись від контролю Церкви. Любов знову набуло статусу життєво необхідної філософської категорії, яка була ще в античності [3, с. 367]. Виходячи з вищесказаного, ми бачимо, що феномен любові змінюється з часом, і його конкретно визначення як такого не існує. Якщо говорити про сьогоднішній день, то любов на себе є більш актуальною темою для дискусій.

Говорячи про сьогоднішній день, на першому плані більше актуалізується любов до себе. Все частіше, навіть Євангельські слова про любов до ближнього акцентують на фразі «як самого себе», і намагаються, для початку полюбити всією душею себе, а потім, в неї не поміщається жодне «ти». Наскільки звикла наша свідомість до нав'язаного стереотипу, що любов – це насамперед задоволення, що ми всіма силами стараємось влаштувати життя та стосунки так, щоб було зручно та комфортно, щоб на першому місці було «я», а не «ти» [4].

Отже, проблематика кохання: від античності до сучасності пройшла різні етапи, які знаменувалися різноманітними творами філософії, поглядами вчених та філософськими дискусіями. Та на даний момент – філософія кохання досліджується багатьма дослідниками, проте кожен етап філософії кохання був досліджений різноманітними випробуваннями, починаючи від сварок в родині закінчуючи моральними установами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Губерський Л. Філософія: Навч. посібник для студ. і аспірантів вищих навч. закл. / за ред. І.Ф. Надольного. Київ: Вікар, 2005. 516с.
2. Афанасенко В. Філософія: Підруч. для вищої школи / Василь Григорович Кремень (заг.ред.), Микола Іванович Горlach (заг.ред.). 3.вид., перероб. та доп. Харків: Прапор, 2004. 735 с.
3. Соловйов В. С. Смысл любви: у 2 т., 1991. 367 с.
4. Ковальчук Ю. Трактатування любові як «воскресіння в іншому» у філософських рефлексіях Мігеля де Унамуно/ Юлія Ковальчук / Проблеми гуманітарних наук. Серія «філософія». 2015. № 35. С. 34–41.